

5 klíčů pro obtížné časy

Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas: Je čas rození i čas umírání, čas sázet i čas trhat; je čas zabíjet i čas léčit, čas bořit i čas budovat; je čas plakat i čas smát se, čas truchlit i čas poskakovat; je čas kameny rozhazovat i čas kameny sbírat, čas objímat i čas objímání zanechat; je čas hledat i čas ztrácet, čas opatrovat i čas odhazovat; je čas roztrhávat i čas sešívát, čas mlčet i čas mluvit; je čas milovat i čas nenávidět, čas boje i čas pokoje. Jaký užitek má ten, kdo pracuje, ze všeho svého pachtění? Viděl jsem lopotu, kterou Bůh uložil lidským synům, a tak se lopotí. On všechno učinil krásně a v pravý čas, lidem dal do srdce i touhu po věčnosti, jenže člověk nevystihne začátek ani konec díla, jež Bůh koná. Poznal jsem, že není pro něho nic lepšího, než se radovat a konat v životě dobro. A tak je tomu s každým člověkem: to, že jí a pije a okusí při veškerém svém pachtění dobrých věcí, je dar Boží. Poznal jsem, že vše, co činí Bůh, zůstává navěky; nic k tomu nelze přidat ani z toho ubrat. A Bůh to učinil, aby lidé žili v bázni před ním. Co se děje, bylo odedávna, a co bude, i to bylo; a Bůh vyhledá, co zašlo. Dále jsem pod sluncem viděl: na místě práva – svévole, na místě spravedlnosti – svévole. Řekl jsem si v srdci: Spravedlivého i svévolníka bude soudit Bůh, nastane čas soudu nad vším děním, nad vším, co se koná.

Kaz. 3,1-17

Milé sestry, milí bratři,

co děláte, když do vašeho života přijdou neočekávané věci? Nemám teď na mysli situace jako třeba nečekané povýšení nebo odměna v práci, narození miminka, nebo nějaká jiná radostná událost. Mám na mysli situace, když se vám nedaří. Když máte finanční potíže. Když prožíváte nějaké problémy v rodině. Když se na vás valí věci, které musíte zvládnout a je toho tolik, že nevíte co dřív. Když dojde k nějaké tragédii, která vás zasáhne. Co děláte, když se vám všechno sype a vy nevíte jak dál?

Jak bychom měli reagovat, kam se obrátit, abychom v takové době, kdy si nevíme úplně rady, obstáli? Myslím, že právě pro takové situace stojí za to si poslechnout to, co říká Šalomoun v textu, který jsme přečetli. Zmiňuje tu 5 klíčů, které nám mohou pomoci překonat chvíle obav, nejistoty a těžkostí. Pojdme si je připomenout:

1. Bůh je s tebou v každé situaci

Kazatel vyjmenovává nejrůznější životní situace. Říká, že v našem životě **zažijeme jak dobré, tak zlé časy, vítězství i prohry, smutek i radost**. Nevíme kdy, ale máme pamatovat na to, že Bůh je v nich s námi. To je ten první klíč.

Všichni potřebujeme, abychom se měli na co těšit. Potřebujeme naději. Vědět, že když přijde do našeho života něco těžkého, časem se to zase všechno spraví. Vidět světlo na konci tunelu. Když přijdou těžké věci, potřebujeme někoho, kdo nám řekne: Neboj se, to přejde. Nebude to navěky. A Kazatel jakoby říkal právě toto: Čas smutku vystřídá čas radosti. Čas, kdy se věci bortí, vystřídá čas, kdy věci půjdou zase dopředu. Čas, kdy ve vztazích požíváme krizi a vzájemně si přestáváme rozumět, vystřídá čas, kdy znovu rozkveté přátelství, důvěra a láska.

Ale kromě toho říká ještě něco víc. Ony se totiž věci někdy nelepší. Jsme vyčerpaní, ale naději na odpočinek nemáme. Narušené vztahy se urovnat nedaří. Do našeho života vstoupila nemoc, na kterou je moderní medicína krátká. Jsou situace, kdy nedokážeme vidět v budoucnu něco pozitivního. Co dělat v takové situaci? Kde potom brát sílu a naději?

Vzpomínáte na apoštola Pavla? Od doby, kdy se u Damašku setkal s Ježíšem, kdy prožil naprostý zvrat ve svém životě, neúnavně cestoval, aby zvěst o živém Pánu předal dál. V epištolách mluví o mnoha nebezpečích, se kterými se musel vyrovnat. Přesto ale nepolevil ve svém úsilí přinést evangelium všude, kam to bylo možné.

Proč? Odkud on bral motivaci a sílu? Co mu pomohlo, aby dokázal překonat překážky a pokračoval dál? Ježíš při svém odchodu řekl učedníkům: Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa. Já jsem s vámi. V každé situaci. A apoštol Pavel to věděl. Sám to opakovaně prožíval. Věděl, že není sám, ale že je s ním jeho Pán a Mistr, i když prožívá věci těžké až k smrti.

A to nám říká i Kazatel. Nejenom že nám dává naději, že po každé zimě přijde zase léto, že se věci obrátí k dobrému, ale připomíná nám především, že Bůh je s námi v jakékoli situaci našeho života. Do našeho života přichází nejrůznější věci, některé dobré, některé špatné. I když prožíváme těžkosti, nejsou jediné, které zažijeme. Přijdou další. Ale na druhé straně jistě přijdou i věci, ze kterých se budeme těšit. My nemůžeme dopředu odhalit, co nás čeká. Ale máme pamatovat na to, že v každé situaci je tu Bůh, který nás má rád a chce nám dát sílu, abychom tím dokázali projít.

To je první klíč: Pamatuj na to, že Bůh je s tebou v každé situaci tvého života.

2. V těžké době prohlubuj svoji víru

Druhý klíč je: „V těžké době prohlubujte svoji víru.“ V 11. verši Kazatel říká: **„On všechno učinil krásně a v pravý čas, lidem dal do srdce i touhu po věčnosti ...“ (Kaz. 3:11)**

Bůh, který člověka stvořil ke svému obrazu, nám do srdce vložil touhu po věčnosti. To je pravda. Je mnoho lidí, kteří se nedokážou smířit s tím, že život je jenom souhra okolností a nahodilé evoluce. Život je přece víc než to. Chtějí ho prožít smysluplně a tuší, že jsou věci, které mají věčnou platnost a které nás přesahují. Možná právě to se skrývá za slovy, které je tak často slyšet: „Něco musí být.“ V každém člověku dřímá touha po tom, aby poznal to pravé naplnění života. Ale přitom se současně mnohokrát brání tomu, aby mu dal to pojmenování, které se nabízí - Bůh.

Ale verš 11 má ještě další část. Pokračuje slovy: **„jenže člověk nevystihne začátek ani konec díla, jež Bůh koná.“** Proč? Protože jsme jako Petr, kterému Ježíš říká: **„Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš.“ (Jan 13,7)** I když toužíme po věčnosti, toužíme porozumět Božím cestám a Božím záměrům, nedokážeme to. Náš rozhled je omezený. Když do našeho života přicházejí věci, kterým nerozumíme, klademe si otázku Proč? Proč se děje to nebo ono? Jestli je Bůh láska, jak to, že do mého života dopouští těžké věci? A často děláme chybu, že obviňujeme Boha a říkáme: „Bože, když jsi dopustil, aby se mi stalo něco takového, nechci s tebou mít nic společného!“

Ale to je přesně opak toho, co bychom měli dělat. V takové situaci by se měla projevit naše víra. Ježíš říká učedníkům: „Jedte na hlubinu!“ Naše víra roste a prohlubuje se v okamžicích zkoušek a krizí, a ne tehdy, když svítí slunce a obloha je bez mráčků, když se nám daří a děti a pes poslouchají. A na nás je, abychom řekli: „Pane, nerozumím tomu, proč se mi děje to nebo ono. Ale věřím ti. Důvěřuji Tobě, že o mně víš a že jsi mě neztratil z očí.“

Apoštol Pavel píše do Korintu: „**Soužení na nás dolehlo nadměru těžce, nad naši sílu, až jsme se dokonce vzdali naděje, že to přežijeme; už jsme se sami smířili s rozsudkem smrti – to proto, abychom nespolehali na sebe, ale na Boha, který křísí mrtvé. (2. Kor. 1,8b-9)** Zdálo se nám, že je s námi konec! Byli jsme naprosto bezmocní. Nemohli jsme dělat vůbec nic. Ale vedlo to k dobrému, protože jsme si potřebovali uvědomit, jak jsme závislí na Bohu. Uvědomili jsme si, že On, který může vzkřísit mrtvé, se může postarat také o nás.

3. Konej dobro

Třetí klíč je: „Konej dobro.“ 12. verš říká: „**Poznal jsem, že není pro něho nic lepšího, než se radovat a konat v životě dobro.**“ Jsou zde zmíněny dvě věci: Máme se radovat a máme konat dobro. Jsou lidé, kteří odmítají křesťanství ne proto, že by odmítali Boží existenci, ale proto, že se domnívají, že křesťanství je ponuré a smutné. Křesťané jsou pro ně upjatí suchaři, kterým je cizí jakákoliv radost. S křesťanstvím si spojují především odříkání a ustavičnou lítost nad lidskou hříšností. Ale Kazatel klade důraz na něco jiného. Boží lid se má radovat, protože poznal Boží lásku. A protože ví o Boží lásce, má konat dobro, a Boží lásku dávat dál.

Vypráví se příběh o malém chlapci, který žil na konci války v nějakém městě v západní Evropě. Jeho rodiče přišli o život v průběhu války a on zůstal sám. Žil ve zničeném městě a musel si sehnat jídlo, oblečení a místo na spaní. Ale takových jako on bylo spousta a nikdo si ho nevšiml. Kdysi dávno slyšel o Bohu a o Ježíši, ale peklo, které prožil, už dávno pohřbilo jeho skromnou víru. Jednou ráno procházel ulicí a hledal něco k jídlu. U pekařství se zastavil a vůně čerstvého pečiva byla tak lákavá, že ho z toho až rozbolel žaludek. Vůbec si nevšiml amerického vojáka, který se u něho nejprve zastavil a po chvíli pak vešel do pekařství. Viděl ale velký papírový pytel, do které pekař dával vojákovi chleba, rohlíky a další pečivo. Voják zaplatil, vzal papírový pytel, vyšel ven a chlapec skoro přestal dýchat, když se k němu voják sehnul, podal mu pytel a řekl: „To je pro tebe.“ Pak se otočil a odcházel. Malý chlapec tam chvíli stál úplně zkamenělý úžasem. Ale pak se rozběhl, dohonil vojáka a popadl ho za nohavici. Voják se zastavil a otočil se k němu. A chlapec mu položil otázku: „Pane, vy jste Ježíš?“

Neseme odraz Boží lásky lidem kolem nás. Když prokážeme druhým lidem něco dobrého, ukazujeme jim něco z té lásky, kterou jsme sami přijali a přinášíme jim tak Ježíše.

4. Važ si svého času jako daru od Boha

Čtvrtým klíčem je: „Važ si svého času jako daru od Boha.“ Verš 13 říká: „**A tak je tomu s každým člověkem: to, že jí a pije a okusí při veškerém svém pachtění dobrých věcí, je dar Boží.**“

Kazatel říká: Každý okamžik života je darem od Boha. Nijak sis ho nezasloužil. Nemáš na něho nárok. Ale Bůh ti ho dal jako dar. Užij si ho. Bůh ti dává, aby sis užíval ovoce svojí práce. Je to dar od něho. To, že právě teď žiješ, dýcháš, je dar od Boha. Písmo nám říká: „Raduj se z tohoto současného okamžiku života.“

Mnoho lidí žije v minulosti, vzpomínají na to, jak to bylo dřív, idealizují si minulé časy a pro současné poměry mají jenom kritiku. A jsou jiní, kteří žijí v budoucnosti a říkají: „Až dosáhnu toho nebo onoho, až si pořídíme nové bydlení, lepší auto, až se mi podaří to nebo ono, tak to teprve bude něco! Pak si budu užívat života!“

Ale Bible nás varuje před tím, abychom zůstávali myšlenkami v minulosti anebo se oddávali malování vzdušných zámků. Vede nás k tomu, abychom využili čas, který nám byl dán a byli za něho Bohu vděční.

5. Pamatuji, že ze svého života budeš vydávat počet

A posledním klíčem je: „Pamatuji, že ze svého života budeš vydávat počet.“ Kazatel říká: „**Bůh vyhledá, co zašlo.**“ (Kaz. 3,15) a „**Spravedlivého i svévolníka bude soudit Bůh**“ (Kaz. 3,17) Pavel připomíná ve svém dopise do Říma: „**Každý z nás sám za sebe vydá počet Bohu.**“ (Řím. 14,12)

Jako křesťané se nemusíme strachovat, jak obstojíme před Bohem, protože Bůh nám naše hříchy pro oběť Pána Ježíše na kříži odpouští a Jeho krev je smývá. Ale musíme pamatovat na to, že v den, kdy se postavíme před Boha, nám Bůh položí následující otázku: „Co jsi udělal se životem, který jsem ti dal? Byl to dar. Jak jsi ho využil? Jak jsi využil ty hřivny, které jsem ti svěřil?“ Proto Pavel píše do Efezu: „**Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří; nepromarněte tento čas.**“ (Ef. 5,15-16a) Využívejte svěřený čas, protože jednou z něho budete vydávat počet.

Přijde okamžik, kdy všechno bude odhaleno. A Bůh říká, že nic z toho co člověk udělá pro něho a Boží království, nebude zapomenuto. Všechny modlitby, služba, všechny skutky lásky, všechny slzy, kdy jsme vylévali před Bohem svoje srdce. V jednom okamžiku bude všechno odkryté a tehdy se ukáže, že nic z toho nebylo marné. „Cokoliv jste udělali jednomu z těchto nejmenších, mně jste udělali“, říká Ježíš.

A tak si ještě jednou připomeňme těch pět klíčů, které nám Šalomoun dává, abychom dokázali projít náročnými časy a jako křesťané v nich obstát:

1. Bůh je s tebou v každé situaci
2. V těžké době prohlubuj svoji víru
3. Konej dobro
4. Važ si svého času jako daru od Boha
5. Pamatuji, že ze svého života budeš vydávat počet

Modlitba: Pane Ježíši Kriste, děkujeme Ti, že i když jsme postaveni do nejrůznějších situací, můžeme se o Tebe opřít. Ty jsi žil tady s námi, prožíval jsi stejné těžkosti a tak rozumíš našemu vyčerpání, našim zápasům, otázkám a nejistotám. Děkujeme Ti, že nás máš rád a provázíš nás životem. Děkujeme Ti za náš čas, který jsi nám dal jako dar a prosíme, abychom ho uměli radostně, užitečně a vděčně prožít.

Amen.